

Sygn. akt IV CSK 153/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa E. Z. i H. Z.
przeciwko B. Z.
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 września 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku
z dnia 28 października 2014 r., sygn. akt I ACa 417/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego podnieść należy, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji silnie nacechowanym pierwiastkiem publicznoprawnym, a jej rolą nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających ewentualne uchybienia, ponieważ tę funkcję realizują zwyczajne środki zaskarżenia i skarga o wznowienie postępowania. Skarga kasacyjna służy ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Taka konstrukcja i rola skargi kasacyjnej powoduje konieczność poddania jej kontroli wstępnej pod kątem spełniania kryteriów kwalifikujących do przedstawienia skargi Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący oparł na występowaniu istotnego zagadnienia prawnego, co obligowało do sformułowania tego zagadnienia, wskazania argumentów prawnych prowadzących do rozbieżnych ocen prawnych oraz przedstawienia własnego stanowiska. Wywód ten powinien być zbliżony do przyjętego przy przedstawianiu Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, nie publ.).

Przedstawione w skardze kasacyjnej istotne zagadnienie prawne dotyczy tego, czy pomimo prawomocnego skazania obdarowanego za przestępstwo znęcania się psychicznego i fizycznego nad darczyńcami oraz za przestępstwo uszkodzenia ciała darczyńcy można uznać, że nie doszło do rażącej niewdzięczności obdarowanego w rozumieniu art. 898 § 1 k.c.

Zagadnienie to nie jest jednak zagadnieniem nowym, dotychczas w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie rozstrzygniętym i stąd wymagającym analizy prawnej oraz wyjaśnienia w interesie publicznym. Wprost przeciwnie, istnieje bogate orzecznictwo poświęcone wykładni pojęcia „rażąca niewdzięczność” w rozumieniu art. 898 § 1 k.c., w tym odnoszące się także do kwestii znaczenia orzeczeń karnych zapadających wobec obdarowanych w związku z ich postawą wobec darczyńców; orzeczenia te skarżący zresztą przytaczają w skardze kasacyjnej. Nie zachodzi więc potrzeba kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego na ten temat. Podkreślić nadto należy, że w tego rodzaju, co aktualnie rozpoznawana, sprawach, dotyczących skomplikowanych i często niejednoznacznych relacji międzyludzkich, często w gronie najbliższej rodziny, szczególne znaczenie dla stosowania art. 898§1 k.c. przez sąd powszechny ma ocena zebranych w sprawie dowodów, będących podstawą ustaleń faktycznych, a więc kwestie usuwające się spod kontroli sądu kasacyjnego (art. 398³ § 3 k.p.c.) należycie objaśnione natomiast w orzeczeniu sądu drugiej instancji. Bogactwo stanów faktycznych, implikujące niuansowanie oceny prawnej dokonywanej w konkretnych sytuacjach przez sądy powszechne w tego rodzaju sprawach oraz wykluczające istnienie jakiegokolwiek automatyzmu, sprawia, że przedstawione we wniosku zagadnienie jest w istocie zagadnieniem pozornym. Nie stanowi bowiem problemu o charakterze prawnym powstałego na tle konkretnych przepisów prawa materialnego lub procesowego, których rozstrzygnięcie, niezbędne dla sprawy, stwarza realne i poważne trudności, przekraczające poziom występujący zwykle w przypadku każdego procesu decyzyjnego sądu orzekającego w konkretnej sprawie.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji.

